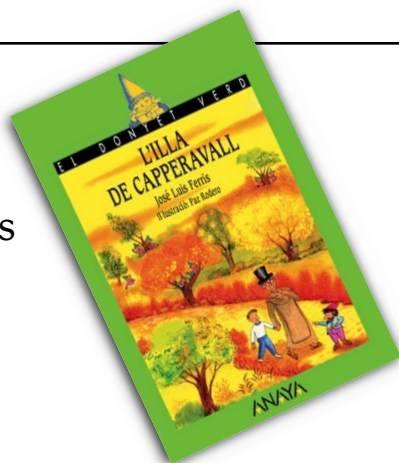

E L D O N Y E T V E R D

L'ILLA DE CAPPERAVALL

José Luis
Ferris

Il·lustracions
de Paz
Rodero

© Grupo Anaya, S.A., Madrid, 2008
Projecte realitzat per Ana Sancho
Director editorial: Antonio Ventura
www.anayainfantilyjuvenil.com

L'ILLA DE CAPPERAVALL

L'illa de Capperavall

José Luis Ferris

Il·lustracions de Paz Roderó

1 ARGUMENT

Durant l'estiu, Guillem va visitar per primera vegada el poble de la seua àvia. Sa mare estava preocupada perquè el xiquet era molt despistat i atabalat i no es cansava d'advertir-lo que Carimel, el poble de l'àvia, era un lloc peculiar, que ja tindria oportunitat de descobrir-ho per si mateix. El gat Goliat es quedà a cura dels pares.

L'àvia l'esperava a casa i se sorprendé i alhora s'alegrà enormement de l'arribada del seu nét ja que era més despistada que ell encara i semblava que vivia en un altre món. L'àvia, en canvi, sí que era com Guillem se l'havia imaginada.

Contà al nét, com, feia anys, el poble era diferent; ella feia vaixells de vela que navegaven arrossegats pel vent.

Però tot havia canviat a Carimel des que el vent, un bon dia, havia desaparegut i els pardals havien fugit. Al poble tot va canviar: el mar semblava un llac i va deixar de brillar, els molins no movien les aspes i els penells romanien immòbils com estàtues. Guillem es va adonar aleshores que la característica estranya del poble era justament aquella: l'absència de vent i el silenci que li donava cert aire de melancolia. Segons el vell Tobies, devia tractar-se de l'embruixament d'algun donyet però ningú li va fer cas i finalment va desaparèixer.

Guillem va trobar fra Tobies i conequé la seua versió del que ocorria; i com a bon inventor, Tobies li transmeté esperances de trobar algun remei que alliberara el poble de l'embruixament.

El causant de la desgràcia de Carimel era Politrast, un donyet que habitava a l'illa de Capperavall. Tobies s'havia enfrontat amb Politrast però aquest l'ha-

via embruixat i li havia llevat l'ombra. Des d'aleshores, l'ombra de Tobies vagava apartada del seu cos.

Per a evitar més burles l'ancià havia pres la decisió d'amagar-se. Així havia tingut temps d'investigar la manera de recuperar el vent. L'últim invent que havia fet era el vidre de la veritat que col·locava les coses de l'endret en l'illa de Capperavall i d'aquesta manera si s'hi mirava a través podrien guiar-se per l'illa de Capperavall sense problemes.

Guillem i el vell Tobies van viatjar a l'illa, on van trobar els badabadoes, donyets inofensius que parlaven del revés. El vell Tobies els ajudà a triar el successor de l'ancià cap Glop i a canvi els orientaren cap al parador de Politrast, la cova de les tres claus.

De camí trobaren el malvat Malvarràs que intentà desorientar-los, però aconseguiren arribar a la cova de Politrast, que s'hi trobava dormint plàcidament.

Llavors, a Guillem se li va ocórrer una gran idea: arruixar uns pastissos de coco de la seua àvia que duia amb el beuratge per a fer oblidar preparat per Tobies i penjar-los d'un arbust perquè Politrast es pensara que es tractava d'un fruit salvatge i se'ls menjara.

Quan el donyet ho va fer es va trobar molt malament i va entregar les claus de la cova. Així van alliberar el vent. També van descobrir un llibre de la biblioteca de Politrast amb la fórmula que

trencava l'embruixament que Tobies havia deixat sense ombra i va aconseguir recuperar-la. Politrast oblidà les seues intencions malvades gràcies a la poció de Tobies i al *Manual dels bons costums* que li van regalar.

Carimel tornà a ser poble alegre que gaudia amb el vent i Guillem, després d'aquella aventura, estava segur que hi tornaria.

2 AUTOR I IL·LUSTRADORA

José Luis Ferris va nèixer a Alacant, el 1960. És llicenciat en Filologia Hispànica per la Universitat de Salamanca. Per la seua obra poètica ha rebut diversos premis. Com a prosista, és autor de relats infantils i de nombrosos articles de creació i crítica literària que publica en diaris i revistes especialitzades.

Paz Rodero va nèixer a Salamanca. És llicenciada en Dret. Ha il·lustrat més de cent llibres. També li agrada escriure, el mar, menjar roses mentres observa la posta de sol i arreplegar objectes vells o inservibles per a transformar-los en mobles o escultures.

3 PERSONATGES

Guillem és el protagonista d'aquesta història. Un xicot despistat i curiós que vol estudiar per a viatger i explorador.

Goliat és el gat de Guillem, vell, gran i fosc.

Queixalets és l'amic de Guillem, el de tota la vida, amb qui comparteix taula a escola i jocs al carrer. Té els cabells rojos i moltes pigues.

La senyora Clementina és l'àvia de Guillem, una dona menuda, àgil com un esquirol, d'ulls vius, de cabells blancs com el cotó i mans llargues i suaus. És molt despistada i li agrada cantar.

Fra Tobies és un vell sonat que inventa màquines absurdes i objectes impossibles. Però també és astut i perseverant, aconseguix trobar la solució que salvarà al poble de la desgràcia: el vidre de la veritat. Davall del copalta amaga tres teu-

ladins que, de vegades, s'alteren i no deixen de piular.

El senyor Moix és el gat de Tobies. Un gat manfasser, que atrau Guillem fins a la casa de Tobies.

Politrast és el donyot malvat de l'illa de Capperavall que deixa Carimel sense vent i Tobies sense ombra.

Els badabadocs són uns donyets inofensius que viuen al tronc dels oms, a l'illa de Capperavall. Entre ells hi ha Plep, Clap, Crusp, el cap Glop i Trip. Aquest últim indica el camí al cau de Politrast. Parlen del revés i porten el nom escrit, també del revés, al barret.

Malvarràs és l'horrible nan malvat i estrofolari, que «menteix com cap» i intenta confondre de camí Tobies i Guillem, indicant-los una direcció errònia.

4 VALORS

- **L'amistat.** Quan Guillem mamprén el viatge cap al poble de l'àvia pensa que trobarà a faltar al seu amic Queixalets: «Queixalets era el seu amic de sempre. [...] A escola seien junts i miraven per la mateixa finestra.» (p. 7).
- **La confiança.** Fra Tobies confia en Guillem i junts mamprenen l'aventura: «—Molt bé, hi pots vindre. Però recorda que és un gran secret i no has de contar res del que hi veges.» (p. 36).
- **L'interés per l'aventura i els viatges.** «[...] pensà que el més bell del món era viatjar; va traure una llibreta de la motxilla i hi va apuntar: “Estudiaré per ser viatger i explorador”» (p. 8-10).
- **Astúcia i intuïció.** Són les característiques que millor defineixen fra Tobies. Amb l'astúcia i la intuïció és capaç d'esbrinar el camí correcte per a trobar a Politrast:
«Hem de fer justament el contrari del que diu. Continuarem per l'esquerra, baixarem per la vall dels dos cirerers i després pujarem cap al turó més il·luminat. Això és el que ens ha volgut dir quan mentia, entens?» (p. 55).
- **Coneixement i aprenentatge.** Guillem aprén amb rapidesa del fra Tobies i oferirà la solució final del problema:
«Guillem havia pensat —una idea excel·lent— arruixar els pastissos amb el beuratge preparat per Tobies. Després havien de penjar-los d'un dels arbustos que creixien a la vora del riu i fer-los passar per una fruita nova i exòtica; una cosa no gaire desgavellada si tenim en compte que a l'illa de Capperavall creixen els arbres més estranys, fins i tot espècies desconegudes.» (p. 59).
- **L'entusiasme i la curiositat.** Tot i que el poble ha canviat, l'àvia no ha perdut l'entusiasme: continua cantant i fent manualitats i li conta al nét amb esperança la història de Carimel. Guillem de seguida hi sent molta curiositat:
«—A la vora de la mar / n'hi ha una donzella... —solia cantussejar l'anciana mentre fabricava els seus ocells.
—Què és això que cantes, iaia?
—Romanços, rei meu, romanços de quan era jove, allà pel temps de Matusalem.» (p. 14).
«—Continua, iaia. Conta'm més —hi va insistir.» (p. 17).

LILLA DE CAPERAVALL

A C T I V I T A T S

Tot seguit us oferim unes activitats d'animació lectora. Algunes són prèvies a la lectura del llibre i tenen la intenció de suscitar l'interès de l'alumant, i d'altres són per a fer-les després d'acabar el llibre i serviran per a recrear aspectes diversos del contingut d'aquest i fomentar la creativitat dels lectors.

ABANS

DE LA LECTURA

LA COBERTA

Abans de començar a llegir el llibre, analitzarem amb l'alumnat la coberta. Identificarem els elements que hi apareixen: títol, nom de l'autor, nom de la il·lustradora, editorial, col·lecció i il·lustració.

Després, podem proposar que pense en una coberta nova, mantenint el títol, i que la dibuixen.

LA CONTRACOBERTA

Llegirem el contingut de la contracoberta del llibre i comentarem amb amb l'alumnat el que s'hi diu.

Podem plantejar les qüestions següents: Quin és l'argument? Què sabem del protagonista? En quina època de l'any es desenvolupa la història?...

ESTIMAT LECTOR

Llegirem en veu alta l'epígraf «Estimat lector» de les pàgines preliminars del llibre. L'autor hi diu que «totes les històries del món han ocorregut alguna vegada». Preguntarem a l'alumnat què pensen que hi ha volgut dir l'autor.

A més a més, planteja una pregunta: «Seria possible la vida sense el vent?» Reflexionarem sobre aquesta qüestió.

DESPRÉS

DE LA LECTURA

DIFERENCIEM LES PARTS

Aquesta novel·la consta de dues parts clarament diferenciades. En la primera, Guillem viatja amb tren fins al poble de l'àvia i hi descobreix alguna cosa estranya que envolta aquell lloc. La segona part comença quan l'àvia li conta al nét la història del poble. A partir d'ací trobem elements que parlen d'un món fantàstic, com, per exemple el menjar que prepara fra Tobies, l'existència de l'illa de Capperavall, els donyets que parlen del revés...

Preguntarem a l'alumnat quin episodi li ha agradat més; haurà de justificar la resposta.

INVENTEM UN VIATGE

Quan Guillem puja al tren està molt content de realitzar un viatge tot sol a un lloc que no coneix. Pensa que el millor del món és viatjar per això, vol estudiar per ser viatger i explorador.

Parlarem sobre viatges de què hàgem gaudit especialment. Després, comentarem els viatges que ens agradaria realitzar: quin lloc voldria conèixer l'alumnat?, amb qui li agradaria viatjar?...

LES IL·LUSTRACIONS

Les il·lustracions són un element molt important de la novel·la, acompanyen i enriqueixen el text. Per a aprofundir-hi, cada alumne o alumna pot triar-ne dues o tres i comentar-les en veu alta: els colors, les expressions dels personatges...

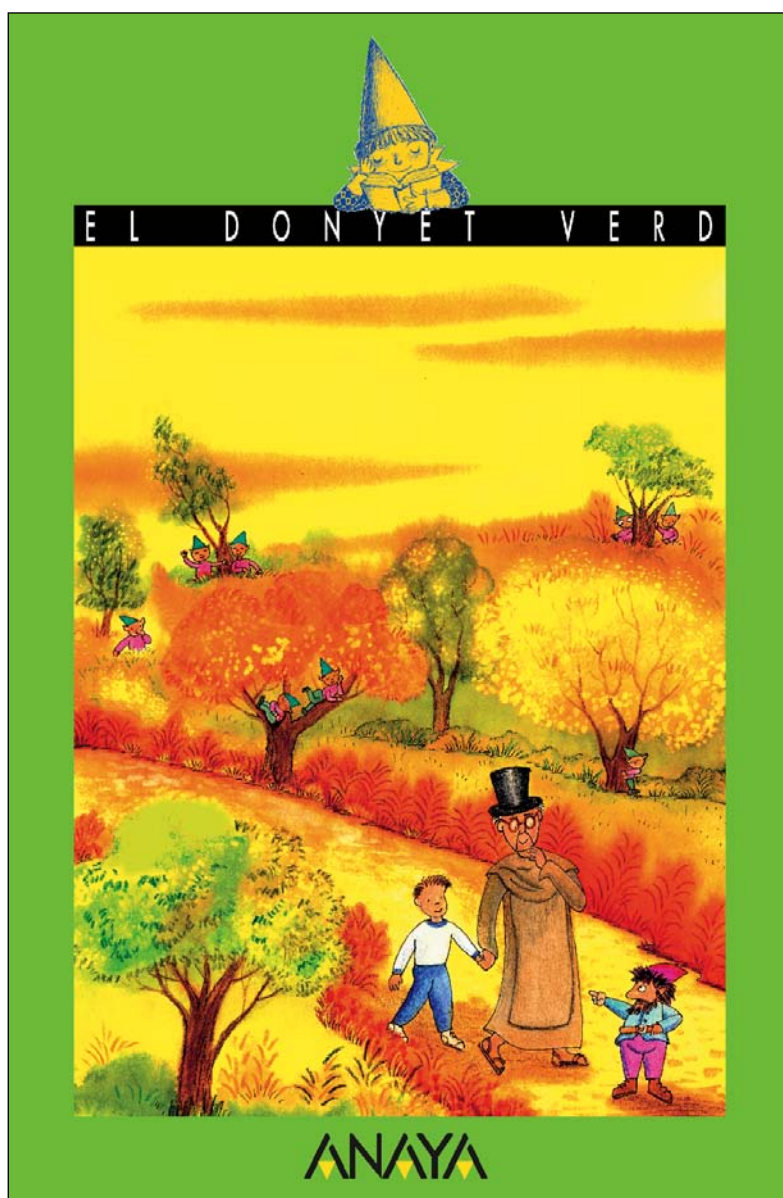
UN ALTRE FINAL

Demanarem a l'alumnat que pense en el final del relat: com acaba?, què li ocorre, a Guillem...? Després, li suggerirem que invente un altre final. Ara, seran els infants els autors de la novel·la i en canviaran el desenllaç, l'escriuran i el llegiran en veu alta.

Observa la il·lustració de la coberta i inventa un títol nou per al llibre que llegiràs.

Aquest és el títol del llibre que llegiràs: *L'illa de Capperavall*. Explica com t'imagines una illa en què tot està cap per avall: els paisatges, els habitants, els costums...

Ara, fes un dibuix en què aparega representada l'illa que has imaginat.

1 DESPRÉS

DE LA LECTURA

L'ILLA DE CAPPERAVALL

En les vacances d'estiu, Guillem visita l'àvia. La mare l'adverteix que el poble de l'àvia no és com els altres. Per què?

L'àvia li conta que alguna cosa va ocórrer al poble. De què es tracta?

Senyala amb una creu l'opció vertadera.

• On amagava Politrast el vent?

- Al fons del mar.
- A la seua cova.
- En un calaix.

• Quin llibre entrega Tobies a Politrast?

- Un diccionari.
- El *Manual dels donyets sensats*.
- El *Manual dels bons costums*.

Ací tens tres il·lustracions que apareixen en el llibre. Diques a quin moment correspon cada una.

SOLUCIONS

Després de la lectura

FITXA 1

- Perquè allà els boscos no són tan verds, ni se sent el piular dels ocells i ni es pot córrer pels prats.
- El vent va desaparèixer «com per art d'encantament». La vesprada es va fer tota roja, els ocells fugien i va ploure aigua salada «que deixà abaltits els arbres i la mar d'un blau molt pàl·lid. [...] els vaixells estaven com glaçats. Els penells s'havien tornat bojós [...]. Res es movia per ací [...]».
- A la seua cova.
- El *Manual dels bons costums*.

FITXA 2

Dibuix 1: L'àvia Clementina se sorprén quan veu Guillem.

Dibuix 2: Fra Tobies i Guillem van cap a l'illa de Capperavall, «un punt de color verd maragda que apareixia per l'horitzó».

Dibuix 3: Fra Tobies prepara una festa de comiat a Guillem i li regala una fotografia.